

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2006
V. volební období

106

Návrh

poslanců Ludvíka Hovorky, Evy Dundáčkové, Vladimíry Lesenské a dalších

na vydání

**zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně
dětí, ve znění pozdějších předpisů**

Z Á K O N

ze dne 2007,

kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl.I

zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 272/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 52/2004 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 57/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb. a zákona č. 309/2002 Sb. se mění takto:

1. V § 42 odst. 4, písm. a) zní:

„a) je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce,“.

2. V § 42b odst. 3 se slova „obecní úřad obce s rozšířenou působností“ nahrazují slovy „zřizovatel zařízení nebo jím pověřená fyzická osoba“ a na konec odstavce se doplňuje věta „Odvolání proti rozhodnutí o příspěvku podle odst. 1 rozhoduje krajský úřad.“ .

3. V § 42c odst. 1 zní:

„(1) Výše příspěvku činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, 0,8 násobek částky životního minima osoby, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, stanovené pro toto dítě.^{39f)}“.

4. V § 42c odst. 2 zní:

„(2) Věk dítěte rozhodný podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)} pro stanovení částek podle odstavce 1 je věk, kterého dítě dosáhne v kalendářním měsíci, za který dávka náleží.“.

5. V § 42f odst. 3 zní:

„(3) Zařízení provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po ukončení pobytu dítěte v zařízení. Výsledky vyúčtování písemně oznámí osobě, která příspěvek hradí. Během pobytu dítěte tak učiní podle potřeby a na žádost osoby, která příspěvek hradí nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností.“.

6. V § 42g se na konec odstavce 1 doplňují věty:

„Nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti vzniká také v případě, že obecní úřad obce s rozšířenou působností považuje umístění nezaopatřeného dítěte v zařízení za důvodné. Vyjádření o důvodnosti umístění s uvedením počátečního data důvodného pobytu zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do osmi dnů ode dne doručení ohlášení o přijetí dítěte podle § 42 odst. 9. Shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, že další pobyt dítěte v zařízení již není důvodný, vyrozumí o tom zařízení a jeho zřizovatele. Dnem vystavení tohoto vyrozumění nárok na státní příspěvek zaniká.“.

7. V § 42g odst. 3, písm. a) se číslovka „7,80“ nahrazuje číslovkou „12,80“.

Čl. II Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

I. Obecná část:

Zhodnocení současného stavu:

Zákonem č. 134/2006 Sb. došlo s účinností od 1. června 2006 ke komplexní novelizaci částí zákona, které upravují podmínky provozu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Jedná se o zařízení, které poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jehož život nebo příznivý vývoj jsou vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, nebo jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Umísťování do těchto zařízení je zákonem o rodině dáována přednost před umístěním dítěte do ústavní výchovy (§ 46 odst. 2 zákona o rodině). Již z tohoto důvodu je patrné, že legislativní úpravě provozu těchto zařízení je třeba věnovat zvláštní pozornost.

Zákonem č. 134/2006 Sb. bylo stanoveno, jakým způsobem může být dítě do zařízení umístěno a zpřesnilo se požadavky na rozsah poskytované péče v těchto zařízeních. Povinností zařízení je nejen zajišťovat uspokojování základních životních potřeb dítěte, včetně ubytování, ale také zajišťovat poradenskou a terapeutickou péči, vytvářet podmínky pro zájmovou činnost v rámci využívání volného času dětí nebo poskytovat dítěti potřebnou pomoc v souvislosti s jeho školní docházkou. Pro potřeby poskytování odborné péče dítěti musí být v zařízení k dispozici sociální pracovník a také psycholog. Důležitou povinností je vedení evidence dětí umístěných v zařízení a vedení dokumentace o všech dětech, které se v zařízení nacházejí nebo nacházely, a to jak pro potřeby práce s dětmi, tak pro potřeby kontroly provozu zařízení. Orgánům sociálně-právní ochrany dětí byla stanovena povinnost průběžně sledovat vývoj dětí, které byly do zařízení umístěny rozhodnutím soudu a vyhodnocovat, zda trvají důvody pro pobyt dětí v zařízení. K tomu účelu se zaměstnancům orgánu sociálně-právní ochrany uložila povinnost navštěvovat tyto děti v zařízení, nejméně jednou za 3 měsíce, a jde-li o dítě mladší 1 roku, nejméně jednou za měsíc.

Vzhledem k možnému dlouhodobějšímu pobytu dítěte v zařízení se stanovila povinnost rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte podílet se na úhradě nákladů spojených s pobytem dítěte. V případech, že bylo dítě umístěno v uvedeném zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, o výši příspěvku na úhradu pobytu a péče o dítě rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností. Rovněž byl touto novelou upraven nárok na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, pokud je dítě do zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Základním deklarovaným cílem této novely byla podpora všech forem náhradní péče o děti, které jim umožní vyrůstat v prostředí co nejvíce podobném prostředí rodinnému.

Navrhované změny:

Navrhované změny vycházejí z praktických zkušeností se zmíněnou poslední novelizací zákona. Tato novela, přes svá nesporná pozitiva, přinesla i některé dílčí problémy, které se snaží tento návrh napravit. Celkovým účelem návrhu je podpořit fungování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc jako alternativu před umístěním do ústavní výchovy, pomocí částečného zrovnoprávnění podmínek mezi těmito zařízeními a zařízeními provozujícími ústavní výchovu. V této souvislosti je nutno zmínit, že Česká republika je

dlouhodobě kritizována mezinárodními institucemi za nadměrný počet dětí v zařízeních ústavní výchovy. Výbor pro práva dětí, dohlížející na závazky z Úmluvy o právech dítěte, ve své poslední zprávě o České republice v roce 2003 byl „hluboce znepokojen“ rostoucí počtem dětí umístěvaných do ústavní výchovy a doporučil, aby Česká republika: „ustavil[a] či posílil[a] na místní úrovni mechanismy náhradní péče v rámci systému sociálního zabezpečení a přijal[a] účinná opatření k usnadnění, zvýšení a posílení pěstounské péče, dětských domovů rodinného typu a jiné náhradní péče rodinného typu, náležitě omezil[a] ústavní výchovu jako formu náhradní péče“.¹ V tomto ohledu tedy předložený návrh reflektuje mezinárodní závazky České republiky a dále pokračuje v deklarovaném cíli předchozí novelizace, tedy podpoře všech forem náhradní péče o děti, které jim umožní vyrůstat v prostředí co nejvíce podobném prostředí rodinnému.

Předložený návrh napravuje některé menší nedostatky současného zákona, které demotivují orgány sociálně-právní ochrany dítěte umisťovat děti, vyžadující náhradní péči, do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Jde zejména o vyšší administrativní náročnost těchto orgánů spojenou s umístěním dětí do těchto zařízení oproti umístění do ústavní výchovy. Návrh tuto administrativu upravuje v případech, kdy se jeví jako nadbytečná (body 1 a 2 návrhu). Dále se zjednodušuje úprava výpočtu příspěvků na děti umístěné v těchto zařízeních, prakticky bez změny jejich výše (bod 3). Rovněž se v jednom bodě upravuje nadbytečná administrativní zátěž pro samotná zařízení, co se týče vyúčtování přeplatků a nedoplatků příspěvků na děti umístěné v těchto zařízeních (bod 5).

Podstatnou částí předloženého návrhu je zvýšení státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Současná výše tohoto příspěvku, která má být s účinností od 1.1.2007 dále snížena, je naprosto nepostačující. V současné době činí v průměru 176 400 Kč na dítě a rok, což pokrývá pouze cca 60 % nákladů. Tímto výše příspěvku ohrožuje samotnou existenci těchto zařízení. Pro srovnání lze uvést, že náklady na děti v zařízeních ústavní péče, které stát vynakládá, se pohybují od 274 362 Kč v domovech dětí se školou až po 500 tis. Kč v některých kojeneckých ústavech. Existuje tedy naprostý nesouhlas mezi deklarovanou snahou o podporu všech forem náhradní rodinné péče a situací v praxi. Navrhuje se tedy, aby byl tento státní příspěvek navýšen na průměr 292 608 Kč na dítě a rok (bod 7). A dále se navrhuje, aby obecní úřad obce s rozšířenou působností měl možnost rozhodnout o vyplácení příspěvku také v případě, že dítě je do zařízení umístěno na žádost rodičů (bod 6). Účelem je zlepšit finanční situaci těchto zařízení, aby vůbec mohla existovat.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnost s právními akty Evropských společenství

Navrhovaná novelizace zákona o sociálně-právní ochraně dětí je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, zejména s Úmluvou o právech dítěte, která byla publikována pod č. 104/1991 Sb. Novelizace naopak povede k tomu, že Česká republika lépe dostojí svým závazkům z této Úmluvy.

Oblast sociálně-právní ochrany dětí není předmětem práva Evropských společenství.

¹ Dokument OSN č. CRC/C/15/Add.201, odst. 45.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad na veřejné rozpočty:

Tento návrh má dopad na státní rozpočet v kapitole MPSV z důvodu navýšení státního příspěvku pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Plánované výdaje v návrhu státního rozpočtu na rok 2007 na tento příspěvek jsou ve výši 52 mil. Kč. Přijetím tohoto návrhu by došlo k navýšení příspěvku v průměru o 66 %. V důsledku by se tedy výdaje státního rozpočtu zvedly o cca 34 mil. Kč. Další nároky na státní rozpočet v řádu maximálně milionů korun je možno očekávat jako důsledek navrhovaného bodu 6.

Souběžně se však očekává pokles výdajů v kapitole Ministerstva školství ČR (dětské domovy, výchovné a diagnostické ústavy, dětské domovy se školou) a v kapitole Ministerstva zdravotnictví ČR (kojenecké ústavy), neboť některé děti, které by jinak byly umístěny v těchto zařízeních, mohou být umístěny právě do dětských domovů rodinného typu.

Návrh nemá dopady na rozpočty obcí a krajů.

II. Zvláštní část

K čl. I.

K bodu 1.

Navrhovaná změna reaguje na skutečnost, že novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí stanovila zaměstnancům obce s rozšířenou působností povinnost navštěvovat dítě mladší jednoho roku v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nejméně jednou za měsíc, ačkoli v případě ústavní výchovy platí i u dítěte mladšího jednoho roku úprava stejná jako pro starší děti, tj. povinnost návštěvy nejméně jednou za tři měsíce. Povinnost častějších návštěv u dětí mladších jednoho roku svěřených do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc zbytečně zatěžuje již tak přetížené pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Žádné výzkumy ani praktické zkušenosti nedokládají, že by děti mladší jednoho roku svěřené do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc musely mít jinou právní úpravu, pokud jde o povinnost návštěv orgánů OSPOD, než děti starší nebo svěřené do kojeneckých ústavů. Kromě toho z obratu „nejméně“ vyplývá, že pracovník OSPOD může podle své úvahy nebo podle potřeby a svých časových možností navštěvovat tyto děti i častěji než jedenkrát za měsíc. Stanovení této častější povinnosti návštěv může vést též k tomu, že z (všeobecně známého) nedostatku času na terénní práci pracovníků OSPOD se návštěvy stanou formálními. Jeví se proto vhodným, ponechat frekvenci častějších návštěv než jedenkrát za tři měsíce i u dětí mladších jednoho roku svěřených do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na rozhodnutí příslušných pracovníků OSPOD.

K bodu 2.

Po novele zákona o sociálně-právní ochraně dětí přibyla s účinností od 1. 6. 2006 pracovníkům OSPOD povinnost rozhodovat o příspěvku rodičů na děti svěřené do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu a na základě jejich žádosti. To je časově velmi zatěžuje a ubírá čas na terénní práci a sanaci rodin. Někteří pracovníci OSPOD se vyjádřili, že tuto další povinnost nejsou schopni zvládat a poukazovali na to, že v případě umístění do ústavní výchovy tuto povinnost nemají, neboť o příspěvku na pobyt rozhoduje ředitel ústavního zařízení. Protože zákon jednoznačně stanoví výši příspěvku i důvody, pro které se příspěvek nestanoví, neexistuje žádný významný důvod, proč by o příspěvku rodičů nemohl rozhodovat zřizovatel nebo jím pověřená fyzická osoba. Navíc je obecně známo, že většina rodičů na své děti umístěné nejen v těchto zařízeních, ale ani v ústavní výchově, ničím nepřispívá. Protože zákon stanoví, že příspěvek nejsou povinni hradit rodiče, pokud by po zaplacení poklesl jejich příjem nebo příjem rodiny pod hranici životního minima nebo pokud rodiče nebo osoby s nimi společně posuzované jsou příjemci

dávky sociální péče (viz § 42d odst. 1), většina rodičů se zřejmě této povinnosti zhostí. V uvedené situaci se totiž nachází většina rodičů, jejichž děti jsou do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umisťovány.

Upravuje se také, že příslušným úřadem rozhodujícím o odvolání proti tomuto rozhodnutí je krajský úřad.

K bodu 3 a 4

Současná úprava výpočtu příspěvku rodičů na dítě umístěné v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je zbytečně složitá a nepřehledná. Proto se navrhuje stanovit ji jako 0,8 násobek částky na osobní potřeby životního minima osoby, která je druhá nebo další v pořadí podle zákona o životním a existenčním minimu, stanovené pro toto dítě. Každý si potom bude schopný výši příspěvku sám spočítat. Navrhovaná úprava je, pokud jde o výši příspěvku, v podstatě shodná (mírně nižší) s výší současného příspěvku. Navíc při navrhované úpravě odpadne zbytečná povinnost MPSV stanovovat samostatnou vyhláškou změnu výše příspěvku v závislosti na změně koeficientu úhrnného indexu spotřebitelských cen zjištěného Českým statistickým úřadem, jakmile změna hodnoty koeficientu přesáhne 5 %.

K bodu 5

Současná úprava stanovuje časově velmi zatěžující povinnost zařízení každý měsíc provádět vyúčtování přeplatků a nedoplatků příspěvku rodičů a každé čtvrtletí výsledky vyúčtování písemně oznamovat osobě, která příspěvek hradí. Přitom ve většině případů rodiče neplatí nic nebo jsou s ohledem na svou sociální situaci povinnosti hradit příspěvek zproštěni. Často také bývají neznámého pobytu. Proto lze považovat za postačující provést vyúčtování úhrad příspěvku při ukončení pobytu dítěte v zařízení, anebo na žádost osoby, která příspěvek hradí, a obecního úřadu obce s rozšířenou působností či v případě jiné potřeby, např. v souvislosti se zprávou pro soud.

K bodu 6

Jeví se spravedlivým a z hlediska bezproblémového fungování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nezbytným, aby státní příspěvek náležel i na děti, u kterých obecní úřad obce s rozšířenou působností shledá pobyt dítěte důvodným. Ponechávat financování provozních nákladů na péči o děti svěřené pouze na žádost zákonných zástupců na dotacích, na které není právní nárok a které např. u Fondu ohrožených dětí pokrývají průměrně jen 23 % provozních nákladů, se nejeví správným. Rovněž ústavní zařízení mají nárok na tzv. státní normativ i na děti, které jsou umístěny pouze na žádost rodičů, bez rozhodnutí soudu nebo žádosti OSPOD. Od počátku příštího roku vstupuje v platnost nová úprava sociálních služeb, která stanoví srovnatelné finanční podmínky pro všechny poskytovatele, bez ohledu na to, zda jde o státní nebo nestátní subjekt. Není důvodu, proč by obdobná filosofie neměla platit i v sociálně-právní ochraně dětí.

K bodu 7

Navrhovaná úprava je nezbytná k tomu, aby zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc jako rodinná alternativa ústavní výchovy mohla do budoucna vůbec fungovat. Novela zákona o sociálně-právní ochraně snížila s účinností od 1. 6. 2006 státní příspěvek na děti v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc o čtvrtinu (z devítinásobku na sedminásobek dávky na osobní potřeby dítěte), což průměrně představuje 176 tisíc korun ($200 \times 7 \times 12 = 176\,400$) na dítě a rok. U dítěte do šesti let je to jen 144 tisíc korun ročně. Příspěvek navíc na rozdíl od předchozí úpravy náleží jen na děti svěřené do zařízení soudně nebo na žádost OSPOD. V řadě případů úřady odmítají dávat žádost o přijetí, i když je umístění dítěte mimo rodinu nutné – s odůvodněním, že děti lze přijmout i na dohodu s rodiči

– ovšem bez příspěvku. V roce 2005 činily průměrné roční provozní náklady na dítě v zařízeních Fondu ohrožených dětí Klokánek 275 tisíc korun (při průměrném hrubém platu pracovníků 11 300 Kč), přičemž „tety“ a „strýcové“, kteří se v samostatných bytech o děti po všech stránkách střídavě po týdnu starají, odpracují ve skutečnosti dva úvazky, z toho jeden jako dobrovolníci (jeden týden nonstop péče představuje 168 hodin). Nezisková organizace si na rozdíl od státních zařízení může dovolit využívat dobrovolné práce svých zaměstnanců. V důsledku toho jsou pak i při polovičním počtu dětí v bytě než ve výchovné skupině v ústavu náklady zařízení nižší než náklady ústavní výchovy.

Náklady kojeneckých ústavů se pohybují od 300 do 500 tis. korun na lůžko, průměrně tedy 400 Kč na lůžko, vč. neobsazeného. Podle sdělení MŠMT byly v roce 2005 výdaje ze státního rozpočtu na diagnostické ústavy, výchovné ústavy a dětské domovy se školou (na dítě a rok) následující: DÚM - 367 669 Kč, DDÚ - 327 597 Kč, VÚ - 285 874 Kč a DD se školou - 274 362 Kč. Kromě toho ústavy dostávají ošetřovné a přídavek na dítě, takže jejich skutečné náklady jsou o cca deset až dvacet tisíc na dítě a rok vyšší. Výdaje ze státního rozpočtu na ústavní výchovu jsou tedy výrazně vyšší (o 97 962 až 191 269 Kč na dítě a rok), než kolik činí průměrný roční příspěvek na dítě v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc (176 400 Kč). Tato zjevná diskriminace (převážně nestátních) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc oproti ústavním zařízením je také v rozporu s novou úpravou sociálních služeb.

Od počátku roku 2007 začne platit zákon č. 112/2006 Sb., který státní příspěvek na děti v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc opět snižuje, neboť stanoví, že se vypočítává z nejnižší částky životního minima, která náleží druhé a další společně posuzované osobě. U dítěte od deseti do patnácti let se tato částka snižuje ze současných 2 310 Kč na 1 960 Kč, což za rok představuje u této věkové kategorie i při mírně zvýšeném koeficientu na 7,8 další snížení o 10 584 Kč na dítě (svěřené soudně nebo na žádost OSPOD), ve srovnání s již sníženou dávkou platnou od 1. 6. 2006 ($2\,310 \times 7 \times 12 - 1\,960 \times 7,8 \times 12 = 10\,584$). Např. při současné kapacitě zařízení FOD Klokánek a věkovém složení přijatých dětí by se za rok jednalo o ztrátu vyšší než milion korun (ve zmíněné věkové kategorii se jednalo o víc než sto dětí).

Navrhovaná úprava proto zvyšuje koeficient na 12,80, což průměrně představuje 292,6 tisíc korun ($1\,905 \times 12,8 \times 12 = 292\,608$). I tak je to méně než jsou průměrné výdaje státního rozpočtu na ústavní výchovu, přičemž příspěvek by se nadále týkal jen dětí svěřených soudně nebo na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, nebo těch, u kterých by obecní úřad obce s rozšířenou působností shledal jejich umístění důvodným (viz bod 6).

K Čl. II

Navrhuje se účinnost prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

V Praze dne 29. listopadu 2006

Ludvík Hovorka v.r.

Eva Dundáčková v.r.

Vladimíra Lesenská v.r.

Dagmar Molendová v.r.

Tomáš Kvapil v.r.

Jiří Carbol v.r.

Milan Šimonovský v.r.

Jiří Hanuš v.r.

Karel Kratochvíle v.r.

Příloha:

Platné znění souvisejících ustanovení zákonů s vyznačením navrhovaných změn (Zrušovaný nebo nahrazovaný text je přeškrtnut, nově navrhovaný text je uveden tučně)

§ 42

nadpis vypuštěn

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotní péče zdravotnickým zařízením a v psychologické a jiné obdobné nutné péči.

(2) Dítě se umisťuje v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) na základě rozhodnutí soudu,
- b) na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, nebo
- d) požádá-li o to dítě.

(3) Jde-li o dítě, které se umisťuje do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě skutečnosti uvedené v odstavci 2 písm. b) a d), je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen neprodleně podat návrh soudu na nařízení předběžného opatření, pokud nelze do doby, do níž musí o předběžném opatření rozhodnout soud 39b) , zajistit souhlas rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte s pobytem dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(4) Je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu,

~~a) je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě starší 1 roku podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce, a jde-li o dítě mladší 1 roku, je povinen navštívit dítě nejméně jednou za měsíc,~~

a) je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce,

b) může být povolen pobyt dítěte mimo toto zařízení u rodičů nebo jiných fyzických osob jen po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností,

c) platí pro plnění povinností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc § 29 obdobně.

(5) Dítě může být umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, jen jestliže byla mezi uvedeným zařízením a zákonným zástupcem dítěte uzavřena písemná dohoda, která obsahuje

- a) název zařízení, jeho adresu a adresu sídla jeho zřizovatele,
- b) jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, adresu místa trvalého pobytu dítěte, případně též jeho obvyklého bydliště,
- c) jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu, případně též obvyklého bydliště zákonných zástupců dítěte,
- d) údaje o zdravotním stavu dítěte a způsob zajištění lékařské péče zdravotnickým zařízením,
- e) důvody pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- f) datum a čas dohodnutého přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

- g) souhlas zákonného zástupce s tím, že při pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou se na pobyt dítěte vztahovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu tohoto zařízení,
- h) podmínky a způsob osobního, telefonického a písemného styku dítěte s dalšími osobami a vymezení okruhu těchto osob,
- i) způsob a výše úhrady příspěvku za pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše příspěvku může být sjednána nejvýše v částce uvedené v § 42c odst. 1 podle věku dítěte,
- j) podpis dohody zástupcem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a zákonným zástupcem dítěte.

(6) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

(7) V zařízení se poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených též v § 37 odst. 1, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření 13).

(8) Zřizovatel zařízení je povinen vést evidenci dětí, které byly přijaty do zařízení, v níž musí být uvedeny

- a) datum přijetí dítěte do zařízení,
- b) jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
- c) datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
- d) záznam o splnění povinnosti stanovené v § 10 odst. 4 větě druhé,
- e) datum a čas propuštění dítěte ze zařízení.

(9) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je při přijetí dítěte do tohoto zařízení povinno tuto skutečnost neprodleně ohlásit zřizovateli a příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany.

13) § 76a občanského soudního řádu .

39b) § 75 odst. 4 občanského soudního řádu , ve znění pozdějších předpisů.

Příspěvek na úhradu pobytu a péče

§ 42b

(1) Povinnost hradit příspěvek na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen "příspěvek") podle § 42c až 42f, bylo-li dítě umístěno do tohoto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, mají

- a) rodiče dítěte nebo rodič, kterému bylo dítě rozhodnutím soudu svěřeno do výchovy, popřípadě jiná osoba povinná výživou dítěte,
- b) nezletilý rodič umístěný společně s dítětem v takovém zařízení,
- c) příjemce sirotčího důchodu oboustranně osiřelého dítěte.

(2) Rodiče se na hrazení příspěvku podílejí rovným dílem.

(3) O příspěvku podle odstavce 1 rozhoduje ~~obecní úřad obce s rozšířenou působností~~ **zřizovatel zařízení nebo jím pověřená fyzická osoba. O odvolání proti rozhodnutí o příspěvku podle odst. 1 rozhoduje krajský úřad.**

§ 42c

- (1) ~~Výše příspěvku činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak,~~
a) 1 300 Kč, jde-li o dítě do 6 let věku,
b) 1 495 Kč, jde-li o dítě od 6 let do 10 let věku,
c) 1 690 Kč, jde-li o dítě od 10 let do 15 let věku,
d) 1 885 Kč, jde-li o dítě starší 15 let věku.

(1) Výše příspěvku činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, 0,8 násobek částky životního minima osoby, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, stanovené pro toto dítě.^{39f)}

~~(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou změnu částek uvedených v odstavci 1 v závislosti na změně koeficientu úhrnného indexu spotřebitelských cen zjištěného Českým statistickým úřadem, pokud změna hodnoty koeficientu přesáhne 5 %.~~

(2) Věk dítěte rozhodný podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)} pro stanovení částek podle odstavce 1 je věk, kterého dítě dosáhne v kalendářním měsíci, za který dávka náleží.

(3) Pokud se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyplácí přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu 39d) , snižuje se o jeho výši příspěvek podle odstavce 1.

(4) Výše příspěvku nezletilých matek umístěných společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc činí za kalendářní měsíc 10 % z výše rodičovského příspěvku poskytovaného podle zvláštního právního předpisu 39e) .

(5) Za období kratší než kalendářní měsíc se výše příspěvku stanoví podle počtu dnů. Denní úhrada nákladů činí jednu třicetinu výše příspěvku za kalendářní měsíc.

(6) Příspěvek se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 42f

(1) Příspěvek za kalendářní měsíc se hradí nejpozději do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce. Příspěvek náleží zařízení od prvního dne pobytu dítěte v zařízení, pokud bylo dítě k pobytu přijato v době do 15.00 hodin.

(2) Pobývá-li dítě mimo zařízení po dobu alespoň 2 dnů po sobě jdoucích, snižuje se měsíční částka úhrady za každý takový den o jednu třicetinu; denní úhrada se nesnižuje, odejde-li dítě ze zařízení v době po patnácté hodině nebo vrátí-li se do zařízení před patnáctou hodinou.

~~(3) Zařízení provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po provedení úhrady příspěvku podle odstavce 1. Výsledky vyúčtování za uplynulé čtvrtletí písemně oznámí zařízení osobě, která příspěvek hradí.~~

(3) Zařízení provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po ukončení pobytu dítěte v zařízení. Výsledky vyúčtování písemně oznámí osobě, která příspěvek hradí. Během pobytu dítěte tak učiní podle potřeby a na žádost osoby, která příspěvek hradí nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

39d) § 18 zákona č. 117/1995 Sb. , o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

39e) § 32 zákona č. 117/1995 Sb. , ve znění pozdějších předpisů.

39f) Zákon č. 110/2006 Sb. , o životním a existenčním minimu.

39g) Zákon č. 111/2006 Sb. , o pomoci v hmotné nouzi.

39h) § 52 zákona č. 155/1995 Sb. , o důchodovém pojištění.

Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42g

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností. **Nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti vzniká také v případě, že obecní úřad obce s rozšířenou působností považuje umístění nezaopatřeného dítěte v zařízení za důvodné. Vyjádření o důvodnosti umístění s uvedením počátečního data důvodného pobytu zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do osmi dnů ode dne doručení ohlášení o přijetí dítěte podle § 42 odst. 9. Shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, že další pobyt dítěte v zařízení již není důvodný, vyrozumí o tom zařízení a jeho zřizovatele. Dnem vystavení tohoto vyrozumění nárok na státní příspěvek zaniká.**

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen využít státní příspěvek pouze pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(3) Státní příspěvek náleží za každé dítě ve výši

a) částky životního minima osoby, která je druhá nebo další v pořadí podle zákona o životním a existenčním minimu 39f) , stanovené pro toto dítě vynásobené koeficientem ~~7,80~~ **12,80**, trval-li pobyt dítěte v tomto zařízení po celý kalendářní měsíc,

b) jedné třicetiny částky uvedené v písmenu a) za každý kalendářní den, pokud pobyt dítěte v tomto zařízení trval jen po část kalendářního měsíce; v této výši náleží státní příspěvek, i když pobyt dítěte v uvedeném zařízení trval jen po část kalendářního dne.

(4) Jestliže splňuje dítě po část kalendářního měsíce podmínky pro stanovení státního příspěvku v nižší výměře a po část kalendářního měsíce ve zvýšené výměře, stanoví se výše státního příspěvku ve vyšší výměře.

(5) Dojde-li ke změně částky životního minima osoby, která je druhá nebo další v pořadí podle zákona o životním a existenčním minimu 39f) , upraví se výše státního příspěvku ode dne, od něhož k takové změně došlo.

Podpisová listina

k návrhu poslance Ludvíka Hovorky, Evy Dundáčkové, Vladimíry Lesenské a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
